

Kwaliteit | De norm van de verantwoorde werktoedeling bij toegang en inkoop

1. Uitvoering Toegang tot Jeugdhulp

De Jeugdwet draagt gemeenten op een laagdrempelige en herkenbare toegang tot Jeugdhulp inrichten. De inrichting is vormvrij, maar de wet stelt wel een aantal eisen waaraan de Toegang moet voldoen. Eén van die eisen is de 'Norm van de Verantwoorde Werktoedeling'¹ (NvVW). Deze norm geldt voor aanbieders, gecertificeerde instellingen, gemeenten (zie kader) en Veilig Thuis/AMHK². De norm houdt in dat aanbieders in het jeugddomein (zowel jeugdhulp als toegang!) het werk moeten toedelen aan geregistreerde jeugdprofessionals, tenzij er gegronde redenen zijn om hier vanaf te wijken. Dit is het principe 'comply or explain' ('pas toe of leg uit'). Geregistreerd betekent: ingeschreven staan in het BIG register³ of in het Kwaliteitsregister Jeugd.⁴ Alleen als de uitvoerder van de Toegang (afhankelijk van de beleidskeuze kan dit ook de gemeente zijn) aannemelijk kan maken dat toedeling van het werk aan niet geregistreerde professionals de kwaliteit niet nadelig beïnvloedt of noodzakelijk is voor de kwaliteit van hulpverlening, kan hiervan worden afgeweken⁵.

Bij Toegang tot Jeugdhulp gaat het om 'toeleiding naar, advisering over en bepaling van de aangewezen voorziening.'⁶ Deze norm geldt ook voor medewerkers van de gemeente die de Toegang tot Jeugdhulp uitvoeren en ook als de Toegang tot Jeugdhulp onderdeel is van het gemeentelijke Wmo-loket.

Waar raakt dit gemeenten? Dit kan op twee manieren:

- 1) Een gemeente heeft voor de Toegang medewerkers in dienst. In dit geval is de gemeente aanbieder/werkgever) van jeugdprofessionals.
- 2) Een gemeente laat de Toegang tot Jeugdhulp door een aanbieder uitvoeren. In dit geval werken de Medewerkers Toegang van die aanbieder onder diens verantwoordelijkheid. In beide situaties moet de gemeente zich ervan verzekeren dat de aanbieder in staat is te voldoen aan de NvVW. De Inspectie Jeugdzorg houdt samen met de Inspecties (IGZ en IVenJ) toezicht op de naleving van de NvVW. In het beleidsplan Jeugd moet de gemeente aangeven hoe de NvVW bij Toegang (en Jeugdhulp) wordt ingevuld⁷.

Overgangstermijn: Er geldt een overgangstermijn van een jaar om de organisatie en werkzaamheden aan te passen.

Conclusie: De taken bij Toegang tot Jeugdhulp moeten vanaf 2016 worden uitgevoerd door jeugdprofessionals, die zijn geregistreerd in het BIG-register of in het Kwaliteitsregister Jeugd. Hiervan kan alleen worden afgeweken als de aanbieder (soms de gemeente) aannemelijk kan maken dat toedeling van het werk aan niet geregistreerde

¹ Artikel 2.7, tweede lid ; artikel 4.1.1, tweede lid juncto 4.1.5 , eerste lid Jeugdwet en het Besluit Jeugdwet artikel 5.1.1 en 9.17.

² Art 9.17 Besluit Jeugdwet wijzigt het invoeringsbesluit Wmo, waardoor de NvVW ook voor AMHK van toepassing wordt.

³ Diegene die als, arts, verpleegkundige, gezondheidszorgpsycholoog of psychotherapeut is geregistreerd in het BIG (art.3)

⁴ Voor dat laatste register komt een jeugdprofessional in aanmerking als hij minimaal beschikt over een hbo-diploma gericht op het vervullen van een beroep in het jeugddomein of een universitaire opleiding bijvoorbeeld als psycholoog of pedagoog. Het register is nog in oprichting. Vanaf najaar 2104 kunnen beroepsbeoefenaren zich laten registreren. Er zijn overgangstermijnen van toepassing.

⁵ Geregistreerde professionals hebben ook een eigen verantwoordelijkheid voor hun handelen en het werken volgens professionele standaarden (bijvoorbeeld artikel 453 van Boek 7 van het Burgerlijk Wetboek, 'Wet Geneeskundige Behandelovereenkomst'). Werkgevers moeten hiervoor mogelijkheden bieden.

⁶ Artikel 2.3 lid 1; artikel 2.7 lid 2 Jeugdwet

⁷ Artikel 2.2. lid 2 onderdeel d Jeugdwet

jeugdprofessionals de kwaliteit niet nadelig beïnvloedt of dat die toedeling zelfs noodzakelijk is voor de kwaliteit.⁸

2. Inkoop jeugdhulp

De gemeente moet zich ervan verzekeren dat de aanbieder in staat is te voldoen aan de NvVW.⁹ In inkoopcontracten met aanbieders formuleren gemeenten soms voorwaarden over de inzet van geregistreerde jeugdprofessionals. Op dit moment kunnen aanbieders echter nog niet altijd voldoen aan de 'registratie-eis'. Dit komt omdat in alle branches momenteel medewerkers werken die zich nog niet hebben kunnen registreren in het Kwaliteitsregister Jeugd. In dit verband is het belangrijk om de volgende feiten te weten:

- a. Pas vanaf najaar 2014 kunnen jeugdprofessionals zich laten registreren in het Kwaliteitsregister Jeugd, als jeugdzorgwerker of gedragswetenschapper (psycholoog of orthopedagoog). Voor overige beroepen wordt registratie op een ander tijdstip mogelijk gemaakt. Zie <http://skjeugd.nl/>
- b. Eind 2014 verschijnt het Kwaliteitskader Jeugd. Dit kwaliteitskader geeft handvatten aan aanbieders en gemeenten om de werktoedelingsnorm in te vullen. Daarbij gaat het dus om: wanneer, in welke situaties en bij welke handelingen en verantwoordelijkheden sprake zal zijn van uitvoering van jeugdhulp door een geregistreerde of niet geregistreerde professional.
- c. Het concept Besluit Jeugdwet¹⁰ kent overgangsrecht. Het overgangsrecht omvat een termijn voor werktoedeling door gemeenten/aanbieders én een termijn voor de registratie van professionals. Het overgangsrecht geldt voor de zaken die in inkoopcontracten worden vastgelegd.
Gemeenten/aanbieders moeten vanaf 1 januari 2015 voldoen aan de NvVW.
Dit betekent het volgende:
 - i. In 2015 mogen gemeenten/aanbieders nog werk toedelen aan medewerkers, die op 1 januari 2015 al bij hen werkzaam waren. Gemeenten/aanbieders moeten het dienstverband aannemelijk kunnen maken en moeten verantwoorde hulp leveren (overgangsjaar).
 - ii. In 2015 mogen gemeenten/aanbieders géén niet geregistreerde medewerkers meer aannemen voor functies waarvoor dat wel is vereist.
 - iii. Vanaf 1 januari 2016 mogen gemeenten/aanbieders geen werk meer toedelen aan medewerkers die niet geregistreerd zijn, tenzij de gemeenten/aanbieders gemotiveerd kunnen uitleggen dat dat niet nodig is ('comply or explain').
 - iv. Een medewerker (professional) die nog niet op hbo-niveau is geschoold maar wel op een hbo-functie werkzaam is, kan gedurende een periode van 5 jaar en 3 maanden ingeschreven staan, zonder over het vereiste scholingsniveau te beschikken, mits er een beroepsprofiel is waarvoor hij zich kan aanmelden. Medewerkers kunnen zich aanmelden als jeugdzorgmedewerker en gedragswetenschapper (zie hierboven). De functionaris moet zich wel binnen 3 maanden bij het register hebben gemeld en moet deelnemen aan een scholingstraject. Deze medewerker valt onder de 'tenzij-bepaling'. De termijn van 5 jaar is genomen omdat een groot aantal beroepsbeoefenaren gelijktijdig scholing moet volgen. Met deze lange termijn voorkomt men dat er voor de hulpverlening tijdelijk onvoldoende beroepsbeoefenaren beschikbaar zijn.

Kortom: Houd bij het opstellen van contracten of overeenkomsten rekening met de norm van de verantwoorde werktoedeling. Houd daarbij rekening met het Overgangsrecht én met de openstelling van de inschrijvingsmogelijkheid bij het Stichting Kwaliteitsregister Jeugd.

⁸ Voor de uitvoering van de NvVW wordt een Kwaliteitskader Jeugd ontwikkeld met de veldpartijen (brancheverenigingen van jeugdhulpaanbieders, beroepsverenigingen en de VNG), dat voor 1 januari a.s. gereed zal zijn.

⁹ Artikel 2.2 tweede lid onder d en 2.7, derde lid Jeugdwet.

¹⁰ Het besluit ligt bij de Raad van State en treedt voor 1 januari 2015 in werking.